

ข้อมูลชุมชนชุมพลพัฒนา

ตำบลแม่สวด อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

1. ที่ตั้งอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดถนนสายเอเชีย
ทิศใต้	ติดถนนอินทรี
ทิศตะวันออก	ติดชุมชนจ็อกจอก
ทิศตะวันตก	ติดชุมชนร่วมใจ

ครัวเรือน/ประชากร

จำนวนครัวเรือน	325	ครัวเรือน
ประชากร (ไทย)	1,996	คน

รูป 3 แผนวาดแสดงที่ตั้งชุมชนชุมพลพัฒนา

รูป 4 ภาพตัดขวางแสดงลักษณะกายภาพพื้นที่ชุ่มนชุ่มผลพัฒนา

กายภาพพื้นที่

ชุมชนชุมพลพัฒนาเป็นชุมชนที่ห้วยแม่สอดไหลผ่านใจกลางและตลอดชุมชน ลักษณะกายภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มสลับลอนคลื่น ด้านทิศตะวันออกติดต่อกับชุมชนจอกจอกเป็นสันคลื่นแล้วลาดต่ำลงตามแนวลำห้วยแม่สอดบริเวณสถานีตำรวจเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำจากนั้นค่อย ๆ สูงขึ้นบริเวณระหว่างถนนชิตวนากับสวรรค์วิถีแล้วลาดต่ำลงสู่ลำห้วยแม่สอดอีกครั้งบริเวณศาลเจ้าพ่อพระวอ เขตวัดชุมพลคีรี หลังโรงเรียนวัดชุมพลคีรี ดังนั้นพื้นที่ลุ่มต่ำของชุมชนจึงมี 4 พื้นที่ คือ

- 1) บริเวณหลังสถานีตำรวจ
- 2) หลังวัดชุมพลคีรีและศาลพระวอ
- 3) หลังธนาคารไทยพาณิชย์ถึงวงเวียนเล็ก
- 4) โรงเรียนวัดชุมพลคีรี

ระบบการไหลของน้ำและการเกิดน้ำท่วมชุมชนชุมพลพัฒนา

รูป 5 แผนวาดแสดงระบบการไหลของน้ำและพื้นที่น้ำท่วมชุมชนชุมพลพัฒนา

ระบบการไหลของน้ำ

น้ำที่ไหลเข้าสู่ชุมชนชุมพลพัฒนามาจากสองแหล่งหลัก ๆ คือ

- 1) น้ำจากลำห้วยแม่สอดไหลมาจากด้านทิศตะวันออกไปตะวันตกตลอดพื้นที่ชุมชน ห้วยแม่สอดในเขตชุมชนชุมพลพัฒนานี้มีแนวพนักกันน้ำที่สร้างไม่แล้วเสร็จ หรือชุมชนเรียกว่า พันหลอ อยู่

บริเวณหลังวัดชุมพลคีรี เมื่อมีฝนตกน้ำลำห้วยมีปริมาณมากขึ้นน้ำจะเอ่อขึ้นท่วมพื้นที่วัดชุมพลคีรีผ่านทางพื้นหลอน

2) น้ำท่าจากน้ำฝน เป็นน้ำจากแนวถนนสายเอเชียด้านทิศเหนือชุมชนไหลเข้าพื้นที่ลุ่มต่ำ โดยเฉพาะหลังโรงเรียนเทศบาลวัดชุมพลคีรีและหลังสถานีตำรวจ มวลน้ำท่านี้โดยธรรมชาติจะไหลลงสู่ลำห้วยแม่สอดบริเวณเชิงสะพานวัดชุมพลคีรี หรือซอยครูเนน แต่เมื่อทางน้ำถูกปิดกั้นโดยพนังกั้นน้ำห้วยแม่สอดทำให้น้ำไม่สามารถไหลได้โดยสะดวกเนื่องจากท่อระบายน้ำแต่ละจุดในแนวพนังกั้นน้ำมีเส้นผ่านศูนย์กลางเพียงประมาณ 4 นิ้วเท่านั้นซึ่งไม่สามารถระบายน้ำลงสู่ลำห้วยได้ทันเมื่อเทียบกับมวลน้ำ และเมื่อน้ำไม่สามารถระบายได้จึงเอ่อขึ้นท่วมชุมชนบริเวณซอยครูเนนและศาลเจ้าพ่อพระวอ อีกประการหนึ่งแนวท่อระบายน้ำบริเวณถนนชิตวนามีการตื้นเขินเมื่อเกิดฝนตกน้ำไม่สามารถไหลตามท่อระบายน้ำได้ทั้งหมดแต่กลับไหลป่าตามแนวถนนแล้วเอ่อท่วมพื้นที่ชุมชน

โดยสรุป สาเหตุที่น้ำท่วมชุมชนชุมพลพัฒนามาจากกายภาพพื้นที่ของชุมชนที่มีสภาพลุ่มต่ำเป็นแหล่งรับน้ำท่าที่จะไหลลงสู่ห้วยแม่สอดจึงทำให้เกิดน้ำขังในที่ลุ่มนั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเป็นการระบายน้ำท่าไม่ทันอันเป็นผลมาจากการสร้างพนังกั้นน้ำโดยมีท่อระบายน้ำขนาดเล็กเกินไป พนังกั้นน้ำสูงเกินไปกลายเป็นสิ่งกีดขวางทางน้ำท่า ประการที่สามเกิดน้ำหนุนจากลำห้วยแม่สอดที่เอ่อขึ้นบริเวณพนังกั้นน้ำที่สร้างไม่แล้วเสร็จ (พื้นหลอน) บริเวณหลังวัดชุมพลคีรี

พื้นที่ถูกน้ำท่วมชุมชนชุมพลพัฒนา

จากลักษณะทางกายภาพและการเปลี่ยนแปลงสัณฐานพื้นที่จึงทำให้เกิดพื้นที่ถูกน้ำท่วมชุมชนชุมพัฒนา มีพื้นที่ถูกท่วมและเกิดผลกระทบต่อชุมชนจำนวน 4 พื้นที่ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังต่อไปนี้

5.1 บริเวณหลังสถานีตำรวจ

น้ำท่วมสูงประมาณ 2 เมตร ระยะเวลาท่วม 5-7 วัน

- จำนวนครัวเรือนที่มีความเสี่ยง แบ่งเป็นบ้านเดี่ยว 14 ครัวเรือน บ้านเช่า 20 หลัง
- ประชากรกลุ่มเสี่ยง 60 คน
- สะพานไม้ชำรุดเสียหายสัญจรไม่ได้ ต้องการซ่อมสะพาน
- ทรัพย์สินในเขตนี้ คือ รถยนต์ 8 คัน และจักรยานยนต์ 16 คัน

5.2 บริเวณสะพานหลังวัดชุมชนคีรี และศาลพระวอ

น้ำท่วมสูงประมาณ 2 เมตร และท่วมรวดเร็วมากประมาณ 1 ชั่วโมงน้ำจะท่วมเขตนี้ทั้งหมดหลังจากนั้นจะค่อยๆลดลงเมื่อน้ำสามารถระบายลงสู่ห้วยแม่สอดได้แล้ว เขตนี้กลุ่มเสี่ยงมีปัญหาการขนย้ายสิ่งของไม่ทันความเสียหายจึงเกิดขึ้นกับทรัพย์สินมากกว่าบุคคล โดยมีจำนวนครัวเรือนและประชากรได้รับผลกระทบ ดังนี้ จำนวนครัวเรือนที่มีความเสี่ยง 32 ครัวเรือน จำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง 91 คน และทรัพย์สินในเขตนี้ รถยนต์ 32 คัน ,จักรยานยนต์ 100 คัน

หลังวัดชุมพล เมื่อฝนตกทำให้น้ำท่วมอยู่ในระดับ 1.50 เมตร ในประมาณ ฝนตก 1 วันเต็ม หลังจากฝนหยุดตก ทำให้น้ำขัง 2-3 วัน ก่อให้เกิดน้ำท่วมขัง เข้าบ้านเรือนที่อยู่อาศัย น้ำเข้าร้านค้าของชำ รถยนต์ขนาดเล็ก-ใหญ่ไม่สามารถเข้าวิ่งได้ เนื่องจากมวลน้ำมีความเชี่ยว ส่งผลกระทบท่อที่อยู่อาศัยของคนในชุมชน ประมาณ 30 ครัวเรือน

5.3 สะพานหลังธนาคารไทยพาณิชย์ถึงวงเวียนเล็ก

เป็นน้ำเอ่อจากท่อระบายน้ำและน้ำจากลำห้วยเอ่อท่วมพื้นที่ เวลาท่วมประมาณ 1 วัน แต่ส่วนหนึ่งมีน้ำขังในบ้านต้องสูบน้ำออก พื้นที่นี้มีครัวเรือนเดือดร้อน ประมาณ 50 ครัวเรือน ประชากรได้รับความเดือดร้อน ประมาณ 300 คน และทรัพย์สินในเขตนี้ รถยนต์ 50 คัน ,จักรยานยนต์ 20 คัน

วงเวียนเล็ก ขนาดของมวลน้ำมาเร็ว แรงมากเชี่ยว ระดับน้ำสูงเท่าเอว ประมาณ 100 ซม.-130 ซม. ระยะเวลาการท่วม 2-3 ชม. หลังจากทีฝนหยุดตก ก่อให้เกิดความเสียหายด้านทรัพย์สินของชาวบ้าน จึงส่งผลกระทบในระยะยาวในด้านเศรษฐกิจของชุมชน เช่น ร้านค้า ร้านวัสดุก่อสร้าง ร้านอาหาร ร้านอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และสิ่งแวดล้อมหลังจากน้ำลด

5.4 หลัง บริษัท เอไอเอ และข้างโรงเรียนชุมชนคีรี

เดิมเป็นที่รับน้ำจากชุมชน ภายหลังถูกขวางทางน้ำและเกิดน้ำท่วม มีครัวเรือนเดือดร้อน ประมาณ 10 ครัวเรือนประชากรได้รับเดือดร้อนประมาณ 40 คน และทรัพย์สินในเขตนี้ รถยนต์ 30 คัน ,จักรยานยนต์ 50 คัน

5.5 ตลาดนัดวันอาทิตย์

ประตูน้ำเสีย ไม่สามารถเปิดปิดระบายน้ำได้ ขึ้นสนิม น้ำไม่สามารถระบายได้ทัน ทำให้น้ำไหลของชุมชนระดับอยู่สูงประมาณ 140 เซนติเมตร รถยนต์ทุกประเภทไม่สามารถวิ่งได้ ระยะเวลาในการท่วมเฉลี่ยต่อครั้ง 24 ชม. หากฝนตกติดต่อกัน 2-3 วัน น้ำท่วมขังหลังจากฝนหยุดต่อ 3-4 วัน จึงส่งผลกระทบต่อน้ำที่อยู่อาศัยของคนในชุมชน เศรษฐกิจการเข้าห้องพักแบนี้อีกด้วย และยังมีคนพิการ

จุด หลังวัดชุมพล วงเวียนเล็ก และ ตลาดนัดวันอาทิตย์ ยังมีคนผู้สูงอายุ คนป่วยติดเตียง คนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จำนวน 6 ราย มีอายุมากที่สุด 90 กว่า ปี ได้แก่

- คุณน้อย อายุ 90 กว่า เป็นผู้ป่วยติดเตียง มีลูกหลานช่วยดูแล
- คุณเกษม อายุ 50 ปี ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง เป็นผู้ติดเตียง (ไม่มีคนดูแล ไม่มีที่อยู่อาศัย ทางชุมชนได้ช่วยเหลือเบื้องต้นเรื่องที่อยู่อาศัย)

- คนพิการ อายุ 60 กว่า ขอบิพิการไม่ได้ อาศัยอยู่บ้านเช่ากับลูกหลาน
- คุณสำราญ อายุ 90 กว่า ผู้สูงอายุ ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีลูกหลานดูแล
- ผู้ป่วยทางสมอง อายุ 80 เป็นผู้ป่วยติดเตียง ลูกชายดูแล แต่ไม่ได้พักอยู่อาศัยดูแล 24 ชม.

ศักยภาพชุมชน

ศักยภาพชุมชนพัฒนา มีดังนี้

1. มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ทำงานในชุมชนเป็นประจำสามารถตั้งเป็นคณะทำงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยในชุมชนได้
2. มีกรรมการชุมชนที่สามารถร่วมงาน/ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้
3. มีวัสดุอุปกรณ์ปรุงอาหาร/มีเครื่องครัวของชุมชนสามารถใช้ประกอบอาหารสำหรับผู้ประสบภัยได้

ข้อเสนอของชุมชน

- 1.) ต้องการเงินสดเพื่อนำไปซื้อวัตถุดิบมาปรุงอาหารเองโดยคนในชุมชน เนื่องจากที่ผ่านมาอาหารเข้าถึงชุมชนช้าและไม่ทั่วถึงหากชุมชนเป็นผู้ประกอบอาหารเองจะสามารถช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึงและทันเวลาโดยชุมชนชุมพลสามัคคีต้องการเงินซื้อวัตถุดิบปรุงอาหารสำหรับ 1 วัน ที่น้ำท่วมวันแรกเท่านั้น ส่วนหลังจากนั้นสมาชิกชุมชนส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว
- 2.) ต้องการเรือท้องแบนจำนวน 1 ลำ เพื่อขนส่งอาหารในวันเกิดน้ำท่วม
- 3.) เสนอให้ขุดลอกขยะ สวะ และดินเลนในลำห้วยแม่สอดโดยเฉพาะช่วงประตูระบายน้ำในเขตของชุมชน เนื่องจากอุดตันและตื้นเขินไม่สามารถระบายน้ำได้สะดวก ทั้งยังสามารถเป็นแหล่งกักเก็บน้ำอุปโภคในฤดูแล้งได้อีกด้วย
- 4.) เสนอให้มีการประกาศเตือนภัยก่อนน้ำท่วมด้วยสื่อที่หลากหลายเข้าถึงง่าย เช่น เสียงตามสายในชุมชน วิทยุ หรือ แอปพลิเคชันไลน์ (LINE) เพื่อสามารถเตรียมตัวได้ทัน รวมทั้งการขนย้ายสิ่งของขึ้นที่สูงเพื่อลดความเสียหายลง

กลุ่มเสี่ยง

กลุ่มเสี่ยงของชุมชนชุมพลพัฒนา ประกอบด้วย ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็ก ดังตารางต่อไปนี้